

Voor Groninger

ACHTERGROND PLAQUETTE RAADSLEDEN

● Vanmiddag herdenking voor in oorlog gedode raadsleden

Door Richold Brandsma

Groningen De namen van zes gemeenteraadsleden worden vanaf vandaag vereeuwigd op de gevel van het stadhuis. Aan de zuidgevel komt een plaquette met daarop de namen van zes raadsleden die in de Tweede Wereldoorlog door de Duitsers werden gedood.

Een bijzonder moment voor Jan Rootlieb en Edzard Domela Nieuwenhuis Nyegaard (zijn vader staat op de plaquette). Zij zijn al jaren bezig de plaquette op het stadhuis te krijgen. Vanmiddag is het zover. Rootlieb en Domela Nieuwenhuis hebben uitgebreid gezocht. Het zou tenslotte zeer pijnlijk zijn als mensen over het hoofd worden gezien. Hun zoektocht leverde uiteindelijk zes namen op:

Durk Wolters (1911-1945) Wolters kwam in september 1939 in de gemeenteraad voor de CPN. Wolters werd al snel actief in het verzet. Hij bracht bonkaarten naar onderduikers in Amsterdam, als commandant van een sabotagegroep pleegde hij verschillende acties. Op 25 april werd hij op de Bloemgracht door de Sicherheitspolizei overvallen en doodgeschoten.

Koo Domela Nieuwenhuis Nyegaard (1900-1944) Kwam als lid van de Christelijke Historische Unie (CHU) in 1934 in de raad om er in 1935 alweer uit te gaan. Maakt in 1937 zijn comeback. Is vanaf 1933 fel anti-NSB en raakt in de oorlog steeds meer betrokken bij de illegaliteit. In hun woning in de binnenstad verborg de familie Joodse onderduikers. Het huis raakt bekend bij de Duitsers en eind september 1944 gaat het mis. Een arrestatieteam valt binnen. Koo ontsnapt maar loopt op straat in de armen van een SD'er die hem neerschiet. Zijn vader raakt buiten zinnen en start vanuit het open raam een scheldkanonnade tegen de 'Hitler, Himmler en hun bende'. Hij wordt gegrepen, naar het Scholtenhuis gebracht en verbannen naar Schiermonnikoog. Koo's weduwe en zijn kinderen worden op straat gezet.

Luitje Huizinga (1897-1942) Was tussen 1923 en 1927 raadslid voor de CPH, de voorloper van de CPN. Hij was actief bij de Internationale Rode Hulp die poli-

Ik moet eindigen, het ontroert mij te veel

van ngedit orné

in het r met estregug tot woceer hem

tdek er lo- i fiet-ingen et op-waar-

le be- tet is opge- e kan g met g aan

Strengere winter op komst: iedereen op de schaats

raadsleden die vielen

Ter nagedachtenis
aan de gemeenteraadsleden die in de Tweede Wereldoorlog
door de bezetter zijn omgebracht

L. Huizinga
14 februari 1897 Groningen
26 mei 1942 Groß-Rosen

S.H. Aptroot
2 mei 1874 Leek
12 februari 1943 Auschwitz

J.F. Swint
1 oktober 1895 Groningen
1 januari 1944 Groningen

G. Sterringa
30 december 1876 Firdgum
19 januari 1944 Buchenwald

J.F.S. Domela Nieuwenhuis
4 februari 1900 Odijk
25 september 1944 Groningen

D. Wolters
6 april 1911 Groningen
25 april 1945 Amsterdam

tieke vluchtelingen uit Duitsland aan onderdak hielp. Hij werd actief in de illegale CPN en maakte en verspreidde de illegale krant *Noorderlicht*. Die krant riep op tot verzet. Hij werd in 1941 gearresteerd na een protest tegen de Jodenvervolgung. Via verschillende kampen in Nederland belandde hij in 1942 in Sachsenhausen en ging vandaar naar Gross-Rosen in Silezië. Daar overleed hij.

Simon Heiman Aptroot (1874-1944) Gemeenteraadslid tussen 1935 en 1939, voor de Vrijheidsbond (later VVD). Was maatschappelijk zeer actief. Volgens de samenstellers van de plaquette ontstaat een beeld van de zich ontwikkelende burger. Simon kwam samen met zijn vrouw Brintje op 12 februari 1943 in Auschwitz om. Henry N. Aptroot schrijft vanuit de Verenigde Staten in 1973 in een brief aan de familie in Nederland: 'Helaas, na zijn gewelddadige dood is er

van geen enkele maatschappelijke zijde een woord over hem gesproken tot op deze dag. Ik moet eindigen, het ontroert mij te veel.'

Geert Sterringa (1876-1944) Was een politiek dier. Was kandidaat-Kamerlid en voor de CPN Statenlid. Tussen 1935 en 1939 was hij raadslid. Hij was betrokken bij *Noorderlicht* en schreef na de februaristaking een manifest. Hij werd kort daarna gearresteerd en kwam in Buchenwald terecht. De ontberingen in het kamp waren een aanslag op zijn gezondheid.

Johannes Swint (1895-1944) Voor de CPN was hij in 1939 raadslid. Swint was nadrukkelijk betrokken bij het communistisch verzet, zat ook bij de krant *Noorderlicht*. Nieuwjaarsnacht 1944 werd er bij zijn woning in de Oosterpark aangebeld. Drie mannen gaven hem het bevel mee te komen. Ze schoten hem met drie kogels dood op het Linnaeusplein.

▲ De zes raadsleden op de plaquette. Fotomontage: DvH/Ulice Witte

'Filosofisch met heel veel grappen'

ADVERTENTIES

DÉ KEUKE